

16. CHEN LÂN CHỖ NGỦ⁹⁰**A. DUYÊN KHỞI**

Một thời, Đức Phật ở trong vườn Cấp-cô-độc, rừng cây Kỳ-đà, nước Xá-vệ. Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo⁹¹ và nhóm mười bảy Tỳ-kheo ở tại nước Câu-tát-la, trên tuyến đường đi đến nơi tụ lạc khác, nơi đó không có trú xứ của Tỳ-kheo. Lúc này, nhóm mười bảy Tỳ-kheo nói với nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Các thầy hãy đi trước tìm chỗ nghỉ ngơi.

Nhóm sáu Tỳ-kheo nói:

- Các ông tự đi tìm. Chúng tôi dính gì đến việc các ông?

Nhóm sáu Tỳ-kheo là bậc Thượng tọa của nhóm mười bảy Tỳ-kheo, nên nhóm mười bảy mới thưa với nhóm sáu Tỳ-kheo như vậy:

- Các thầy là Thượng tọa đối với chúng con. Thượng tọa nên tìm nơi nghỉ trước. Chúng con sẽ tìm sau.

Nhóm sáu Tỳ-kheo bảo:

- Các ông hãy đi. Chúng tôi không cần tìm chỗ nghỉ.

Lúc ấy, nhóm mười bảy Tỳ-kheo liền đi tìm nơi để nghỉ. Tìm xong, tự trải ngọa cụ nghỉ ngơi. Nhóm sáu Tỳ-kheo biết nhóm mười bảy Tỳ-kheo đã tìm ra được chỗ nghỉ và đã trải ngọa cụ rồi, đến bảo:

- Các ông đứng lên. Phải theo thứ tự lớn nhỏ mà nghỉ ngơi.

Nhóm mười bảy nói:

- Chúng con không thể đứng lên để nhường cho các thầy được.

Nhóm sáu hỏi:

- Các ông nay bao nhiêu tuổi?

Nhóm mười bảy thưa:

- Các trưởng lão thật sự là bậc Thượng tọa của chúng con. Trước đây, chúng con đã thưa với các trưởng lão là đi tìm nơi nghỉ ngơi trước. Sau đó, chúng con sẽ tìm chỗ nghỉ ngơi. Nay chúng con tìm rồi, không thể nào dời đi được.

Khi ấy nhóm sáu Tỳ-kheo cương bức, trải tọa cụ vào giữa để ngủ.

Nhóm mười bảy Tỳ-kheo lớn tiếng la:

- Chư tôn đừng làm vậy! Chư tôn đừng làm vậy!

84. Tứ phần & Pali, giống nhau: Ba-dật-đề 17. Ngũ phần, Tăng kỳ, Thập tụng, Căn bản: Ba-dật-đề 17.

91. Thập tụng, nguyên nhân do Ca-lưu-đà-di

Lúc ấy, các Tỳ-kheo nghe được. Trong số các Tỳ-kheo nghe đó, có vị thiếu dục tri túc, sống hạnh đầu đà, ưa học giới, biết tầm quý, cơ hiềm nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Đây nhóm sáu Tỳ-kheo, sao nhóm mười bảy Tỳ-kheo tìm chỗ nghỉ trước, các thầy đến sau lại cưỡng bức trái ngọ cụ vào giữa để ngủ?

Các Tỳ-kheo đến chỗ Đức Thế Tôn, đánh lễ dưới chân Phật, rồi ngồi qua một bên, đem nhân duyên này bạch đầy đủ lên Đức Thế Tôn. Đức Thế Tôn liền dùng nhân duyên này tập hợp Tăng Tỳ-kheo, quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Việc các ông làm là sai quấy, chẳng phải oai nghi, chẳng phải pháp Sa-môn, chẳng phải tịnh hạnh, chẳng phải hạnh tùy thuận, làm điều không nên làm. Đây nhóm sáu Tỳ-kheo, sao nhóm mười bảy Tỳ-kheo tìm chỗ nghỉ trước, các thầy đến sau lại cưỡng bức trái ngọ cụ vào giữa để ngủ?

Bấy giờ, Đức Thế Tôn dùng vô số phương tiện quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo rồi, bảo các Tỳ-kheo:

- Những kẻ ngu si này, là nơi trồng nhiều giống hữu lậu, là kẻ phạm giới này ban đầu. Từ nay về sau, Ta vì các Tỳ-kheo kiết giới, gồm mười cú nghĩa, cho đến câu, chánh pháp tồn tại lâu dài.

Muốn nói giới nên nói như vậy:

Tỳ-kheo nào, nơi chỗ nghỉ của Tỳ-kheo đã đến trước, mình đến sau cố chen vào khoảng giữa trái ngọ cụ để nghỉ, với ý nghĩ: “Người kia nếu hiềm chật thì tự tránh đi nơi khác;” hành động với nhân duyên như vậy chứ không gì khác, chẳng phải oai nghi, Ba-dật-đề.

Thế Tôn vì các Tỳ-kheo kiết giới như vậy. Bấy giờ các Tỳ-kheo không biết trước đó chỗ này đã có vị nào tìm nghỉ hay chưa tìm nghỉ, sau đó mới biết là có người tìm trước, nên tác pháp sám hối Ba-dật-đề, hoặc có ý dè dặt. Phật dạy:

- Không biết thì không phạm.

Từ nay về sau nên nói giới như vậy:

Tỳ-kheo nào, đã biết đó là chỗ nghỉ trước của Tỳ-kheo, mình đến sau cố chen vào khoảng giữa trái ngọ cụ để nghỉ, với ý nghĩ: “Người kia nếu hiềm chật thì tự tránh đi nơi khác;” hành động với nhân duyên như vậy chứ không gì khác, chẳng phải oai nghi, Ba-dật-đề.

B. GIỚI TƯỞNG

Tỳ-kheo: Nghĩa như trên.

Khoảng giữa: Tức một bên đầu, một bên chân hay một bên của hai bên hông.

Ngọ cụ: Trái cỏ, trái lá lên mặt đất, trái giạ để nằm.

Tỳ-kheo nào đã biết Tỳ-kheo khác chọn chỗ nghỉ rồi, mình đến

sau cố chen vào giữa trái ngọ cụ để nghỉ; tùy theo mỗi lần trở mình, hông dính giường, phạm Ba-dật-đề.

Tỳ-kheo-ni, Ba-dật-đề. Thức-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Đột-kiết-la, đó gọi là phạm.

Sự không phạm: Trước không biết, hoặc nói với người nằm trước, hoặc cửa mở, hoặc nơi rộng rãi không trở ngại, hoặc có người thân cũ. Người thân cũ nói: Cứ trái bên trong ngủ đi. Tôi sẽ nói với người chủ cho. Hoặc bị té xuống đất, hoặc bị bệnh xoay chuyển ngã lên trên. Hoặc bị thế lực bắt, hoặc bị trời nhốt, hoặc mạng nạn, phạm hạnh nạn tất cả không phạm.

Người không phạm: Phạm lần đầu tiên khi chưa chế giới; si cuồng, loạn tâm, thống não, bức bách.